

Udvalget har afvejet fordele og ulemper ved forslaget og er kommet til den konklusion, at en placering af alle klager over tvang ved den samme myndighed i første instans er at foretrække.

Udvalget har i den forbindelse lagt vægt på, at en sådan enstrenget klageordning fremstår som mere enkel, overskuelig og lettere tilgængelig for patienten. Udvalget har også lagt vægt på, at der i det lokale patientklagenævn ikke blot er repræsenteret juridisk sagskundskab, men også lægesagkundskab og brugersynspunkter. Endelig har udvalget lagt vægt på, at der fortsat er adgang til domstolsprøvelser af tvangsendlæggelse og tvangstilbageholdelse, nu blot efter at der er foretaget en førstestansbehandling i det lokale klagenævn.

Udvalget har overvejet, om klagenævnet ud over kompetencen til at behandle klagesager også bør have en pligt til dialog med den pågældende afdeling/sygehus. En eventuel beføjelse af denne art må bl.a. indpasses i forhold til de tilsynsordninger, der findes på dette område. Udvalget foreslår, at klagenævnene skal udarbejde årsberetninger, og at udarbejdelsen skal ske i en dialog med sygehuset/den psykiatriske afdeling. De udarbejdede årsberetninger bør bl.a. sendes til Folketingets § 71-tilsyn, Folketingets Ombudsmand og Sundhedsstyrelsen.

Da tvang i psykiatrien er et område, der til stadighed må have offentlighedens bevågenhed, og da de psykiatriske virkemidler er i rivende udvikling, finder udvalget, at der bør ske en stadig opfølgning af loven bl.a. med henblik på, at der med passende mellemrum kan tages stilling til, om loven bør revideres.

Udvalget opfordrer justitsministeren til at sørge for, at der iværksættes en undersøgelse af lovens virkninger, herunder af de foreslåede udskrivningsaftaler/koordinationsplaner. Undersøgelsen, der bør foretages af et af Justitsministeriet uafhængigt forskningsinstitut, skal også omfatte bruger- og pårørendeerfaringer. Resultatet af undersøgelsen bør foreligge, således at justitsministeren i folketingsåret 2005-06 kan redegøre herfor over for Folketinget og i den forbindelse tilkendegive, om der er grundlag for at revidere loven.

Et mindretal (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) tilslutter sig ovenstående, men vil yderligere understrege, at det er af afgørende betydning, at de in-

volverede myndigheder på amtsligt og kommunalt plan ikke blot orienteres, men aktivt inddrages vedrørende de tilbud, der kan gives mennesker, der er i kontakt med det psykiatriske system.

Et andet mindretal (Socialistisk Folkepartis og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) tilslutter sig udvalgets beretning, men vil desuden gøre opmærksom på, at man har bemærket sig den offentlige kritik af Retslægerådets udtalelser i sager vedrørende psykiatriske tvangsbehandlinger. I den anledning har mindretallet overvejet, om ikke kritikken kan skyldes, at der gennem årene er sket et vist overforbrug af Retslægerådet i sager inden for psykiatrien. Det synes således at være normalt, at domstolene indhenter Retslægerådets udtalelser i alle sager, hvor der kan være tvivl. Da domstolen ikke har den faglige anledning til at anfægte Retslægerådets udtalelse, lægges denne ofte oprøvet til grund for den endelige afgørelse. Herved sættes der fokus på Retslægerådets sagsbehandling, fordi det er rådets udtalelse, der tilsyndeladende af klagerne opfattes som det uomtvistelige grundlag for domstolens afgørelse. For at ændre på dette forhold skal mindretallet opfordre justitsministeren til at overveje at etablere et klagesystem i 2. instans, hvor retten udvides med to meddommere udpeget af henholdsvis Den Almindelige Danske Lægeforening og af en bruger/pårørendeorganisation. Herved mindskes behovet for at bruge Retslægerådet i tvangsbehandlingssager, og dermed rådets placering som reelt »dømmende« myndighed.

I forbindelse med en klage over et tvangsindgreb har justitsministeren i bemærkningerne lagt op til, at patientrådgiveren skal deltage. Mindretallet er enig heri, men kan dog ikke se bort fra den indvending, som er blevet forelagt udvalget, at patientrådgiveren jo kun er rådgiver i den dag eller de dage, hvor indgrebet finder sted. Kun i denne periode får den pågældende økonomisk godtgørelse, hvilket mindretallet finder uheldigt.

Mindretallet finder endelig, at loven skal indeholde en egentlig revisionsbestemmelse.

En del af dette mindretal (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) kan tilslutte sig hovedlinjen i udvalgets beretning. På en række områder har CD dog følgende kommentarer: